

han dog haade ved Provsteret og Landemøde og selv ved Høiesteret vilde vinde sin Sag, medens derimod, hvis en Lov var given, at Modsigelse da vilde være affaaen.

Til hvad jeg har sagt om denne Sag, skal jeg blot endnu sige en lille Bemærkning, og det er den, at mit Ønske er, at Sagen maae blive fremmet saa hurtig som muligt igjennem Thinget, saa at vi kunne haabe at faae Loven vedtagen her, inden vi skilles ad. Der har været længe nok ventet paa den, og der er stor Trang tilstede for den, saa jeg troer, at der er al Grund til ikke paa nogen Maade at standse den nu. Skulde der reise sig overveiende Betænkeligheder med Hensyn til § 4 i Loven, som jeg rigtignok ikke troer vilde have meget at betydde, skulde jeg være ganske villig til for mit Bedkommende at lade den gaae ud, hvis man derved kunde opnaae at beholde de øvrige tre Paragrapher.

Madvig: Hvad der bevæger mig til at forlange Ordet, er en Uttring, der nylig blev fremsat af den ærede foregaaende Taler. Der blev hentydet til, at hvis man overlod denne Sag til administrativ Afgjørelse, saa var man ikke vis paa, at de administrative Forordninger vilde finde Rydighed hos Præsten, og naar denne Rydighed blev af Præsterne nægtet saadanne administrative Forordninger, saa vidste den ærede Taler ikke, hvad der saa kunde og vilde skee, hvorledes Ministeren vilde føre Sagen igjennem. Det er denne Udtalelse af den ærede Taler, der næsten kunde opfattes som en Trudsæl om, at Præsterne ikke vilde finde sig i de Ordre, der gives dem af deres Foresatte, som jeg troer, ikke bør gaae uimodfagt hen. Det forekommer mig, at man kun altså ofte, just naar vi bevæge os paa dette Gebeet, forværger den Frihed, som vi just skulle forlange for Borgerne, med en Selvraadighed, som vi ikke skulle tilstaae Embedsmændene. Indenfor de loyliche Grændser, der skal Embedsmændene underkaste sig de Ordre med Hensyn til Udførelsen af hans Gjerning, som hans Foresatte give, og det er i alle Borgeres og i Frihedens Interesse, at dette Krav stærkt gjøres til Embedsmændene, og der ligger aldeles ikke Noget

her for, hvorved man kunde sige, at en Enkelt skulde maae unddrage sig for sin Samvittigheds Skyld. Naar Provst eller Biskop eller Minister foreskriver Præsten, at han har at afholde sig fra geistlige Handlinger udenfor den Menighed, for hvem han er bestiftet, saa skal han virkelig respectere denne Ordre.

Da jeg i denne Anledning har taget Ordet, skal jeg gaae lidt videre ind paa Sagen; thi jeg troer, at Sagen hænger noget sammen med denne Opfatning, og at der dog ikke blot er Spørgsmaal om Menighedsmedlemmernes Ret, men at der for en god Deel er Spørgsmaal om Præstens Ret. Der er af begge de to geistlige Medlemmer, som have havt Ordet i denne Sag, begyndt med en personlig Erklæring; jeg skal ogsaa give en personlig Erklæring. Jeg har havt, troer jeg, uagtet jeg aldrig har talt derom, en ikke uvigtig Andeel i Tilblivelsen af Loven om Sognebaandets Løsning. Da paa et andet Sted den første Tanke blev henkastet til denne Lov, ved jeg, at det var mig, der først foruden den egentlige PropONENT optog Tanken, søgte at fjerne Vanffelighederne og bragte Udcastet væsentligt i den Form, hvori det senere blev forelagt for Rigsdagen. Jeg har altid havt den største Interesse for Sognebaandets Frihed, for Frihed i den aandelige Berørelse mellem Præsten som Lærer og Uddeler af Kirkens Gaver — og Menighedsmedlemmerne; men videre gaaer min Interesse ikke. Det er allerede af et æret Medlem, der har talt for nærværende Lovudkast, fremhævet, at dette Lovforslag egentlig slet ikke er antydnet i Loven om Sognebaandets Løsning og ikke kunde fremtræde som en Fortsættelse af den deri angivne Ret, fordi Loven om Sognebaandets Løsning just overalt tyder hen paa, at der gives Menighedsmedlemmerne Frihed til at forlade deres Sogne og deres hidtil bestaaende Menighedsforbindelse og henvende sig til en anden Præst. Altsaa, Consequentsen i hiin Lov fører ikke til dette Lovforslag. Men Trangen, siger man, fører dertil. Jeg vil indrømme, at der kan være en Trang i en enkelt Henseende; men jeg troer, at der ikke er den mindste Vanffelighed derved, fordi jeg troer, at Retten til, hvad der forlanges, virke-